

kommissionen, og som ærede Medlemmer, der har læst den Betænkning, Kommissionen har afgivet om denne Sag, vil vide, hører jeg til det Flertal, som har gjort Indstilling angaaende Afhændelse af Jord i offentligt Eje, efter hvilken Indstilling den højtærede Landbrugsminister har udarbejdet det foreliggende Lovforslag.

Det ærede Medlem (Brorsen) udtalte som sin Mening, at der egentlig kun etableres et Forpagtningsforhold ved denne Jords Bortsalg. Det er vel ikke helt rigtigt; man kunde vist snarere sige, at det er et Fæsteforhold, et livsvarigt Fæste med bevægelig Fæsteafgift og med Ret til at pantsætte og sælge. I hvert Fald har vi ansat det for rigtigt, at Ejeren virkelig blev Ejer af vedkommende Jord med fuld Ret til at disponere over den og sælge den. Men Forholdet er jo nu det, at den Jord, her er Tale om, er i Statens Besiddelse, og Staten har derfor fuld Ret til at udnytte den Indtægt, disse Jorder kan give, efter hvad Jorderne er værd til enhver Tid; naar vi nu til private afhænder Statens Jord, har vi ment, det vilde være rigtigt at sikre sig, at disse Jorders Værdi i Forhold til al anden Jord her i Landet vedblivende kom Samfundet til gode, saa at Ejeren af dem betalte Afgift i Forhold til, hvad Jorden til enhver Tid maatte vise sig at være værd, altsaa den Afgift, som man maa forudsætte, at Ejendommen er i Stand til at yde efter dens Pris i almindelig Omsætning Mand og Mand imellem. Hvis Jorderne derimod fluks gaar over til at blive privat Ejendom, vil det sige, at Staten bortgiver disse Jorder til fri Benyttelse, uden at den har nogen som helst Indflydelse paa eller Interesse i, hvordan det gaar dermed. Det har vi villet forebygge ved at indføre periodiske Vurderinger.

Der skal jo finde en Vurdering Sted, naar Ejendommen overgaar til privat Eje; saa skal der sættes den Pris paa Ejendommen, som Jorden takseres til. Der skal ikke udbetales noget, men Købesummen skal forrentes med en vis Rentefod, som bestemmes med Mellemløb efter Forhandling med Kongeriget Danmarks Hypotekbank, og saa er den til Grund liggende Tanke den, at naar det efter nogle Aars Forløb viser sig, at den Jord, vedkommende har købt, har forandret sig i Pris, enten opad eller nedad, skal den Afgift, der svares til Staten, ogsaa kunne gaa opad eller nedad. Det vilde være Tilfældet, hvis Jorden var blevet i Statens Besiddelse; hvis Staten havde forpagtet den

ud, vilde Forpagtningsafgiften stadig være blevet sat i Forhold til Jordens virkelige Værdi, og vi mener, det er rigtigt at opretholde dette Forhold under den nye Ejeform, som herved indstiftes. Jeg kan meget godt se og kan give det ærede Medlem fra Ribe Ret i de mange og store Betæneligheder, der nok vil vise sig, efter som vi kommer fremad og skal foretage Omvurderinger og bestemme, hvad vedkommende Ejer skal svare i Afgift. Men Tanken om en Jordværdistigningsafgift er nu en Gang meget stærkt fremme, ligesom Tanken om at lægge forøgede Skatter og Afgifter paa Jorden. Jeg kan godt indse, at den i sine yderste Konsekvenser er uigennemførlig; det er i hvert Fald min Mening i Øjeblikket. Men jeg er gaaet med til denne Indstilling, fordi jeg antager, at vi ved at indføre det Princip paa denne begrænsede Del af vor Jord: at Afgiften skal afbalanceres efter, hvad Ejendommen virkelig er værd, vil i Løbet af en Aarrække høste en Del Erfaring paa dette Omraade, saa at vi bedre vil være i Stand til at tage en fornuftig og afgørende Stilling til det store Spørgsmaal om den forøgede Skat paa Jorden, og om den Tanke er gennemførlig, at Værdistigningen helt eller delvis skal tilfalde Samfundet eller Staten. Kommer man, naar vi har prøvet dette Princip i nogle Aar, til det Resultat, at det er forbundet med saa mange Vanskeligheder, at Tanken ikke kan gennemføres, mener jeg, at vi staar bedre med Hensyn til at kunne modarbejde den end i Øjeblikket, da man kun har tænkt Eksempler at henholde sig til. Skulde det derimod vise sig, at det var en farbar og rigtig Vej, kunde man fortsætte ad den. Jeg har de samme store Betæneligheder som mit Partis ærede Ordfører (Brorsen) ved at realisere denne Tanke i sin Helhed, men jeg mener, at man ikke vil foregribe noget, og at der ikke vil ske nogen Skade ved at prøve at gennemføre Tanken paa den Del af den danske Jord, som Staten for Tiden ejer.

I Lovforslaget er det selvfølgelig bestemt, at der ved de periodiske Omvurderinger ikke skal tages Hensyn til de Forbedringer, vedkommende Ejer har foretaget paa sin Jord. Alle Grundforbedringer eller Kulturer, som han har anvendt Kapital paa, skal der selvfølgelig ikke tages Hensyn til ved Omvurderingerne, der skal kun tages Skøn over Prisen paa almindelig Landbrugsjord. Det er ikke den enkelte Lod, der i og for sig bedømmes, for der skal ikke tages Hen-